Παροχή Υπηρεσιών Επιστημονικής, Ερευνητικής και Διοικητικής-Τεχνικής Υποστήριξης του «Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας» της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Π.66: 1Η ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΈΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

ΕΝΩΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ «ΙΝΝΟΛΑΝΤ Ε.Π.Ε. - ΑΠΟΨΗ Α.Ε.»

ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΕ - ΙΝΝΟΛΑΝΤ ΕΠΕ
Πανεπιστημίου 56, 106 78 ΑΘΗΝΑ
τηλ.: 210-6995053
fax: 210-6995098
Email: info@innoland.gr

ΑΠΟΨΗ Υπηρεσίες Πληροφορικής Συμβουλευτικής και Εκπαίδευσης Ανώνυμη Εταιρεία
ΑΝΤ/ΡΧΟΥ Π/Ν Π. ΒΛΑΧΑΚΟΥ 38-40
ΠΕΙΡΑΙΑΣ Τ.Κ. 18545
τηλ.: 210-4629300
fax: 210-4619565
Email: info@apopsinet.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

ΕΣΠΑ 2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Παραδοτέο	**Π.66: 1^{Η} ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΕΣ**
Κωδικός Έργου	**ΟΠΣ 5010638**
Τίτλος Έργου	**Παροχή Υπηρεσιών Επιστημονικής, Ερευνητικής και Διοικητικής-Τεχνικής Υποστήριξης του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.**
Αρ. Σύμβασης	***19SYMV004757378 2019-04-09***
Κύριος Έργου	**Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας**
Περιγραφή	**Σύσταση και Λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας στην ΠΚΜ (ΠΜ ΔΑΑΕ).**

TEMPLATE REF: **v.1**

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Έκδοση	Ημερομηνία	Αιτία Αλλαγής
1η	16-11-2020	-

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ο ρόλος του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας της ΠΚΜ και η συμβολή του Δικτύου Φορέων στη λειτουργία του. 4

2. Μελέτη Δευτερογενών Πηγών για την Επαγγελματική Κατάρτιση 5

3. Τάσεις στην αγορά εργασίας στην ΠΚΜ 8

Α) Δημογραφικό και Οικονομικό Προφίλ της ΠΚΜ 8

Β) Παραγωγικό Προφίλ της ΠΚΜ 9

Γ) Η Αγορά Εργασίας της ΠΚΜ 10

1. Ο ρόλος του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας της ΠΚΜ και η συμβολή του Δικτύου Φορέων στη λειτουργία του.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΕΣΠΑ 2014-2020, υλοποιεί το έργο: «Περιφερειακός Μηχανισμός διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας», με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντικείμενο τη σύσταση και λειτουργία ενός περιφερειακού μηχανισμού, συμπληρωματικού στην υφιστάμενη αντίστοιχη εθνική δομή, που διαχειρίζεται το Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου δυναμικού (ΕΙΕΑΔ). Ο Μηχανισμός αυτός θα συλλέγει και θα αναλύει στοιχεία για την απασχόληση, την ανεργία και την οικονομική δραστηριότητα στην περιοχή ευθύνης της ΠΚΜ, με στόχο να υποστηρίξει τους αιρετούς άρχοντες και τα αρμόδια περιφερειακά όργανα στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των κατάλληλων μέτρων πολιτικής για την καταπολέμηση της ανεργίας σε τοπικό επίπεδο, μέσω της τόνωσης της απασχόλησης και της δημιουργίας καλά αμειβομένων νέων θέσεων εργασίας.

Βασική προϋπόθεση για την ουσιαστική και αποτελεσματική ενημέρωση και λειτουργία του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας της ΠΚΜ αποτελεί η παράλληλη οργάνωση ενός **Δικτύου Φορέων** υποστήριξης και ανταλλαγής πληροφοριών, συγκροτούμενου από πανελλαδικούς φορείς, όπως η ΓΣΕΒΕΕ, η ΓΣΕΕ, η ΕΣΕΕ κ.ά. και τοπικούς φορείς μεταξύ των οποίων τα Επιμελητήρια, οι Εμπορικοί Σύλλογοι, οι Συνεταιρισμοί κ.ά. των επτά Περιφερειακών Ενοτήτων της ΠΚΜ. Η στενή συνεργασία με τα μέλη του δικτύου θα συμβάλει στον ορθολογικό σχεδιασμό των πρωτογενών ερευνών πεδίου αλλά και στην εκπόνηση δευτερογενών ερευνών μέσω της αξιοποίησης δεδομένων που βρίσκονται στη διάθεση των φορέων. Ήδη, κατά τη διάρκεια του Ιουνίου, στελέχη της Περιφέρειας και του Μηχανισμού με επικεφαλής τον αρμόδιο Αντιπεριφερειάρχη κ. Κων. Γιουτίκα, επισκέφθηκαν όλες τις Π.Ε. της ΠΚΜ, με στόχο αφενός τη διαμόρφωση του δικτύου φορέων υποστήριξης - με την αρωγή των τοπικών χωρικών Αντιπεριφερειαρχών - αφετέρου για να τους παρουσιάσουν στοιχεία που επεξεργάστηκε ο Μηχανισμός για την περιφερειακή και τοπική απασχόληση.

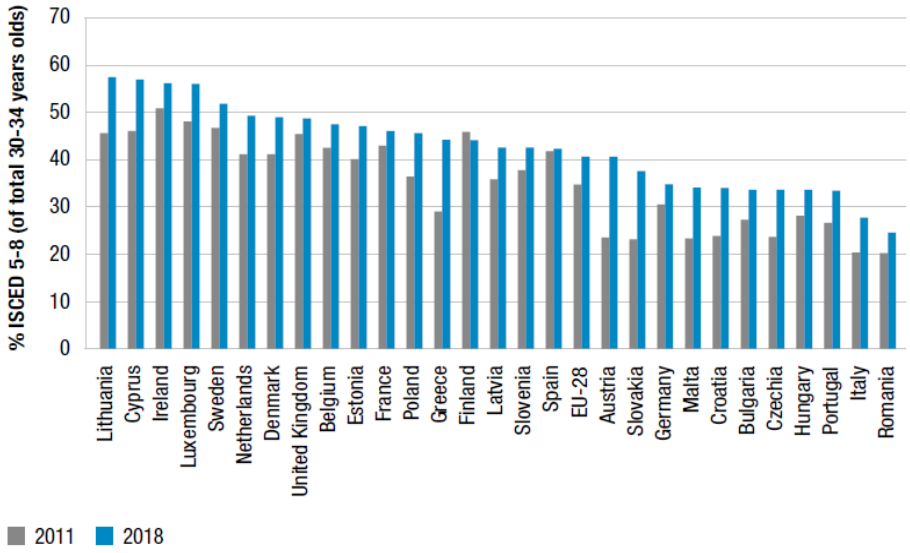
Επιπλέον, ο ΜΔΑΑΕ **παράγει μηνιαίες και 3μηνιαίες εκθέσεις** που καταγράφουν και αξιολογούν τάσεις και προοπτικές για την απασχόληση, χρησιμοποιώντας αξιόπιστες πηγές (ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ, ΕΡΓΑΝΗ, ΕΙΕΑΔ) και τις αποστέλλει ηλεκτρονικά σε όλα τα μέλη του Δικτύου Φορέων, ενώ αναρτώνται και στην ιστοσελίδα του, σε συνοπτική μορφή.

Η **Ιστοσελίδα** του Μηχανισμού (www.pmdaae-pkm.gr) εμπλουτίζεται συνεχώς με όλες τις δραστηριότητες του όπως συνοπτικές εκθέσεις, μελέτες, ερευνητικό έργο και δελτία τύπου, καθώς και με συνοπτικές παρουσιάσεις ερευνών, μελετών και εκθέσεων φορέων μελών του δικτύου και άλλων έγκυρων οργανισμών, οι οποίες σχετίζονται με την απασχόληση και τις προοπτικές της, με στόχο να συνδράμει στη διάχυση της πληροφόρησης σε θεσμικούς φορείς, επιστήμονες, επιχειρηματίες, εργαζόμενους και στο ευρύτερο κοινό.

2. Μελέτη Δευτερογενών Πηγών για την Επαγγελματική Κατάρτιση

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του ο Μηχανισμός εκπόνησε τον Οκτώβριο του 2020 την **1η Μελέτη Δευτερογενών Πηγών** με θέμα ***'Δεξιότητες εργαζομένων του σήμερα και αύριο στην Ελλάδα, την Ε.Ε. και τον Κόσμο: Τρέχουσα Κατάσταση Ανθρώπινου Δυναμικού, ανάγκες των Επιχειρήσεων και Επαγγελματική Κατάρτιση',*** η οποία κατέγραψε ορισμένα σημαντικά συμπεράσματα για τις τάσεις στη διεθνή και την ελληνική αγορά εργασίας, όπως:

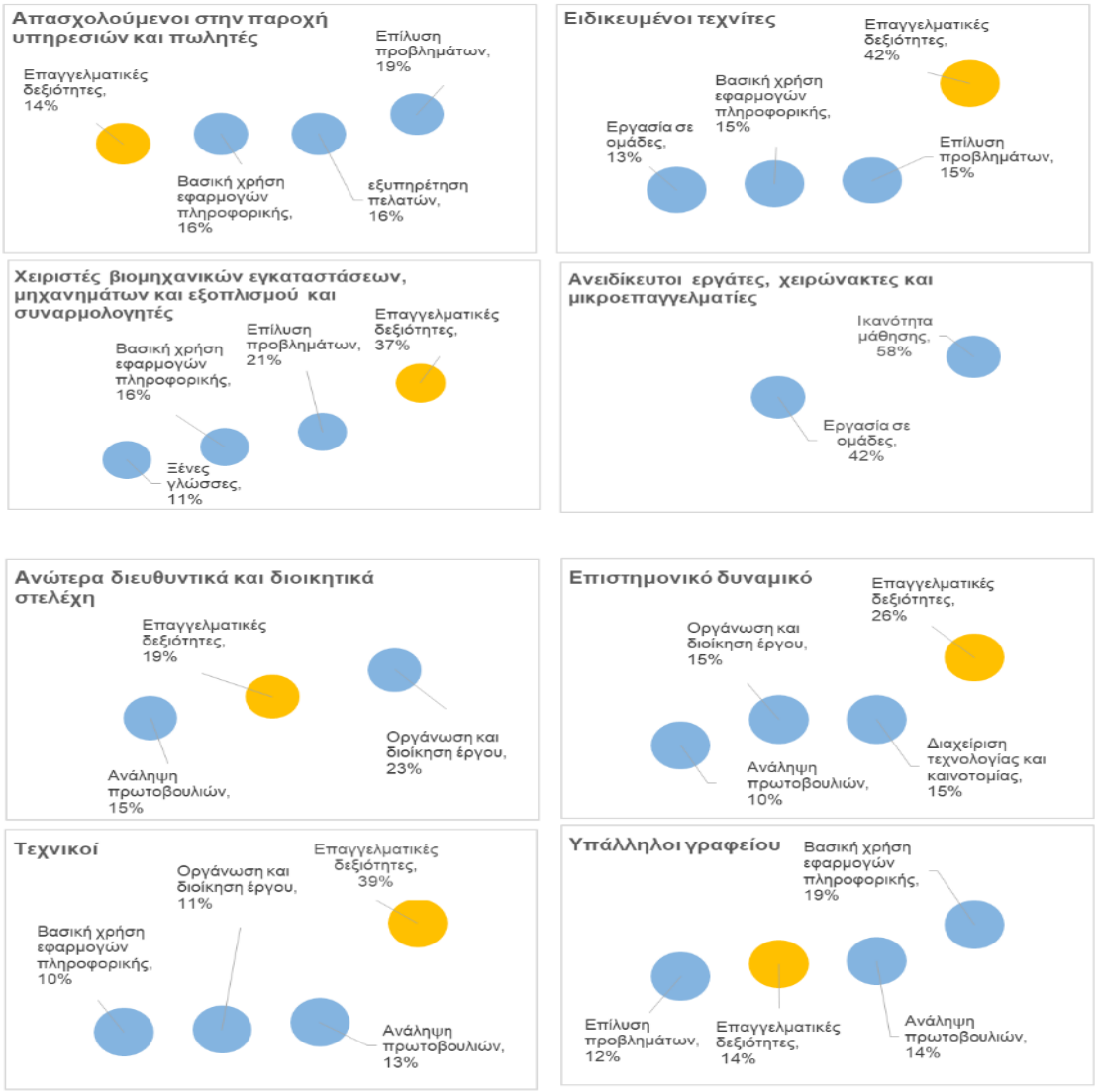
- 'Δεδομένα και Τεχνητή Νοημοσύνη', 'Οικονομία Φροντίδας' (υγεία, τρίτη ηλικία κ.ά.), 'Πράσινη οικονομία', 'Μηχανική και Cloud Computing', 'Άνθρωποι και Πολιτισμός', 'Ανάπτυξη Προϊόντων', καθώς και 'Ψηφιακές Πωλήσεις-Μάρκετινγκ-Δημιουργία Περιεχομένου' είναι οι **δυναμικοί οικονομικοί τομείς** που αναμένετο να αποφέρουν 6,1 εκατομμύρια νέες ευκαιρίες απασχόλησης παγκοσμίως τα επόμενα τρία χρόνια μετά το 2018. Με άλλα λόγια, **η μετάβαση στον νέο κόσμο της εργασίας θα είναι τόσο ανθρωποκεντρική όσο και τεχνοκεντρική.** Η πανδημία του COVID 19 αναμένεται βέβαια να επιβραδύνει αυτές τις προβλέψεις.
- Η ασθενής ζήτηση εργασίας στην Ελλάδα επηρεάζει ιδιαίτερα τα νέα άτομα, ιδιαίτερα αυτά που έχουν επενδύσει περισσότερο στην αύξηση των εκπαιδευτικών πιστοποιητικών τους. Ως αποτέλεσμα, **το ποσοστό νέων εκτός απασχόλησης και κατάρτισης είναι υψηλότερο στην Ελλάδα σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ-28,** ενώ και των πρόσφατων αποφοίτων ηλικίας 30 έως 34 ετών είναι επίσης σημαντικά χαμηλότερο.



Εξέλιξη ποσοστού εργαζομένων με τριτοβάθμια εκπαίδευση σε ΕΕ-28, μεταξύ 2011-2018. Πηγή: Eurostat

Το φαινόμενο της '**υπερεκπαίδευσης'** αποτελεί πλέον χαρακτηριστικό της ελληνικής αγοράς εργασίας, καθώς σημαντικό τμήμα του εργατικού δυναμικού απασχολείται σε επαγγέλματα που απαιτούν χαμηλότερα τυπικά προσόντα από αυτά που διαθέτει, χωρίς

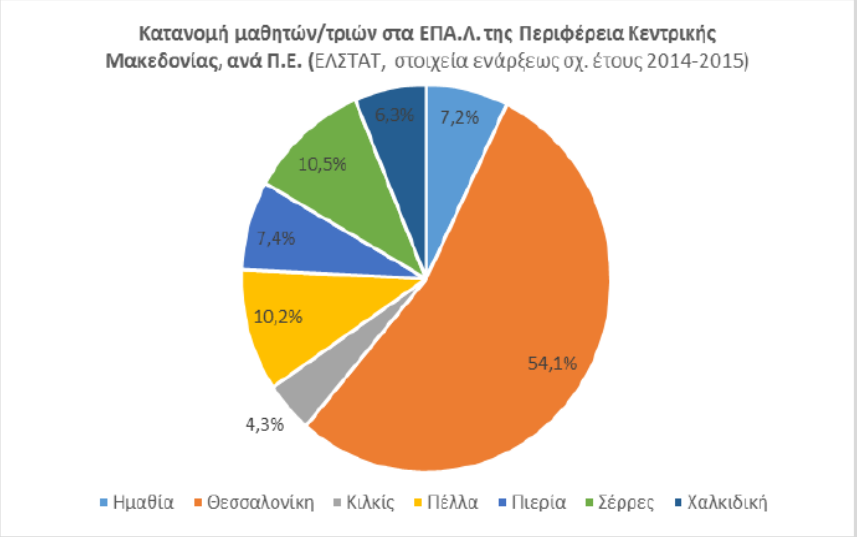
αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχει έλλειψη συγκεκριμένων δεξιοτήτων σε ορισμένες ειδικότητες στην αγορά



Πηγή: ΣΕΒ

- Έμφαση θα μπορούσε να δοθεί στις σταθερά ζητούμενες **βασικές δεξιότητες** από τις επιχειρήσεις, όπως *"Ευελιξία-Προσαρμοστικότητα", "Ικανότητα να μαθαίνουν νέα πράγματα", "Δημιουργικότητα", "Ανάληψη πρωτοβουλίας", "Επιχειρηματικό πνεύμα", "Οργανωτικές ικανότητες" και "Εργασία σε ομάδα"*. Πρόκειται για στοιχεία προσωπικότητας που εμπεδώνονται στο σπίτι, στο Δημοτικό και στις τάξεις του Γυμνασίου και η απόκτηση τους μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο μέσα από μία ριζική αναδιοργάνωση ολόκληρου του εκπαιδευτικού συστήματος.

- Η **εργασία με "μπλοκάκι"** αλλοιώνει την εικόνα για τα αληθινά ποσοστά μισθωτής εργασίας, δημιουργώντας μία 'γκρίζα ζώνη' εργαζόμενων.
- Αξίζει να αναλυθεί περαιτέρω η μελλοντική επιρροή της **μαζικής ένταξης μεταναστών στο εργατικό δυναμικό,** κυρίως όσον αφορά την εργασιακή ασφάλεια και τις αποδοχές των επαγγελμάτων χαμηλών δεξιοτήτων.
- Το **εργατικό δυναμικό της Κεντρικής Μακεδονίας** απασχολείται σε μεγάλο ποσοστό στον τριτογενή τομέα και κυρίως στην **παροχή υπηρεσιών εμπορίου και εστίασης,** δηλαδή σε απασχόληση **χαμηλής εξειδίκευσης, με χαμηλές αποδοχές**, σε κατά κανόνα εσωστρεφείς μικρές επιχειρήσεις.
- **Σημαντικός αριθμός εργαζομένων επιμορφώνεται περιοδικά στις τοπικές δομές Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ),** οι οποίες ομολογουμένως προσφέρουν μεν κάποιες ενδιαφέρουσες ειδικότητες, όμως δεν περιλαμβάνουν στο εκπαιδευτικό τους πρόγραμμα άλλες, που ζητούνται από τις επιχειρήσεις. Διαπιστώνεται έτσι και πάλι η μεγάλη απόσταση του εκπαιδευτικού συστήματος από την πραγματική οικονομία.



Πηγή: Ακρώνυμο Μελετητική ΕΠΕ

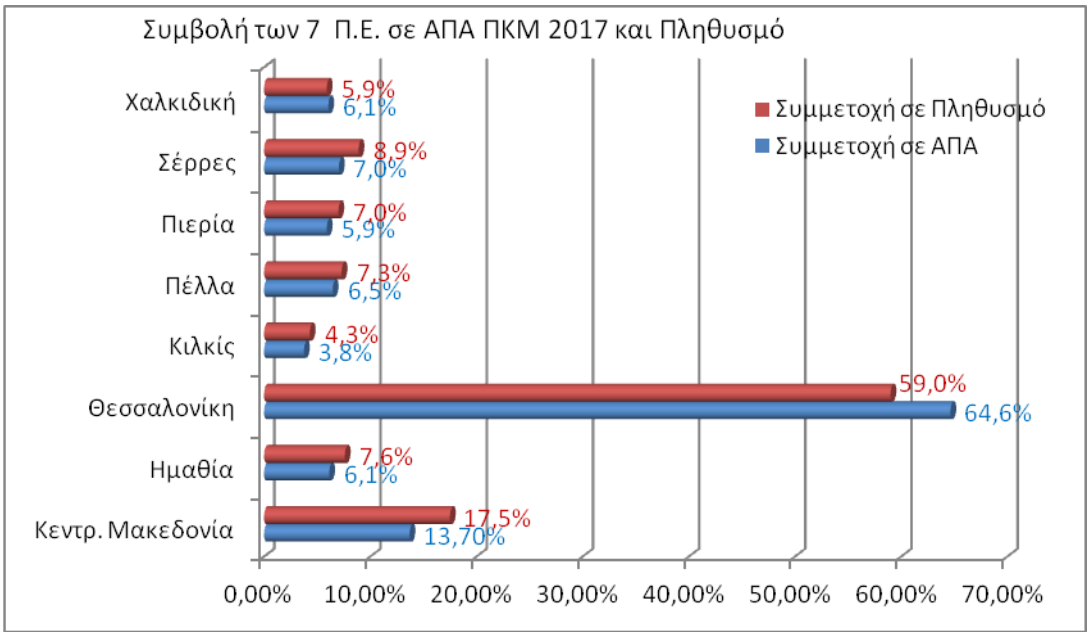
3. Τάσεις στην αγορά εργασίας στην ΠΚΜ

Επιπλέον, ο Περιφερειακός Μηχανισμός, αξιοποιώντας και συνθέτοντας κυρίως πρωτογενή στοιχεία έγκυρων οργανισμών (ΕΛΣΤΑΤ, ΟΑΕΔ, ΕΡΓΑΝΗ, ΕΙΕΑΔ κ.ά.), εκπόνησαν τον Νοέμβριο του 2020 την 1η ετήσια ‘‘Έκθεση Ανάλυσης των Τάσεων της Αγοράς Εργασίας στην ΠΚΜ’, η οποία κατέγραψε πολύ σημαντικές τάσεις, διαφορές και αναντιστοιχίες, ως προς το οικονομικό προφίλ, την παραγωγική διάρθρωση και την απασχόληση, μεταξύ των Περιφερειών της Χώρας.

Α) Δημογραφικό και Οικονομικό Προφίλ της ΠΚΜ

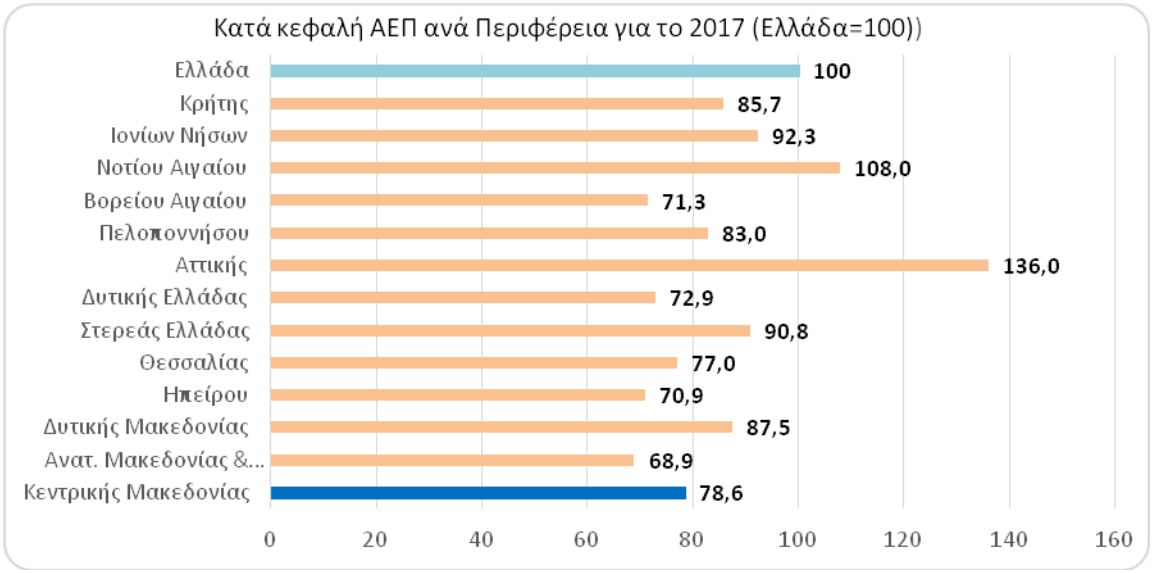
Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι η μεγαλύτερη Περιφέρεια της Χώρας, συνολικής έκτασης 18.811 τ. χλμ. που απαρτίζεται από επτά Περιφερειακές Ενότητες και 38 Δήμους και είναι μακράν η δεύτερη μεγαλύτερη σε πληθυσμό στη Χώρα, με 1.882.108 κατοίκους, που αντιστοιχεί στο 17,4% του συνόλου της χώρας, πίσω από την Αττική, που συγκεντρώνει το 35,4% του συνολικού πληθυσμού (3.828.434 κατ.). Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ (01.01.2019), ο πληθυσμός της **εκτιμάται ότι έχει μειωθεί κατά 0,44%** από την τελευταία απογραφή του 2011**,** με τις μεγαλύτερες απώλειες να παρουσιάζει η **Π.Ε. Σερρών (-5,13%)** και τις σημαντικότερες αυξήσεις η **Πιερία** με **+4,09%** και η **Χαλκιδική** με **+2,67%.**

Το μερίδιο της ΠΚΜ στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) της Χώρας για το 2017 ανέρχεται στο **13,7%,** αρκετά χαμηλότερο από το αντίστοιχο του πληθυσμού της που ανέρχεται στο 17,4%. Η **Π.Ε. Θεσσαλονίκης συμβάλλει κατά 64,6%** στη συνολική ΑΠΑ της ΠΚΜ (με μερίδιο πληθυσμού 59%). Ακολουθεί **η Π.Ε. Χαλκιδικής** που συγκεντρώνει το **5,9% του συνολικού πληθυσμού** και συμβάλλει κατά **6,1% στο ΑΠΑ της ΠΚΜ**. Στον αντίποδα βρίσκονται οι υπόλοιπες 5 Π.Ε., με συμβολή στην ΑΠΑ της ΠΚΜ αρκετά μικρότερη από το ποσοστό του πληθυσμού τους, γεγονός που αντικατοπτρίζει τη σχετικά χαμηλή προστιθέμενη αξία του παραγωγικού ιστού τους (αγροτική παραγωγή, χαμηλή μεταποίηση κ.ά.).



Κορυφαίος κλάδος (Α10) της ΠΚΜ ως προς τη συμβολή του στην ΑΠΑ της Χώρας είναι με διαφορά ο κλάδος Α: *'Γεωργία, δασοκομία και αλιεία'* με 18,9% συμμετοχή (έναντι 13,7% της μέσης συμμετοχής της ΠΚΜ στο ΑΠΑ της Χώρας).

Το **κατά κεφαλήν ΑΕΠ** της **ΠΚΜ** για το 2017 ανέρχεται σε **13.172 €** (**8η** θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών της Χώρας) και ισοδυναμεί με το **78,6% της Χώρας** και το **58%** του αντίστοιχου **της Αττικής.** Κατά τη δεκαετία 2000-2010, το κ.κ. ΑΕΠ της ΠΚΜ αυξήθηκε κατά 46,2%, έναντι αύξησης 55,5% της Χώρας, ενώ κατά την περίοδο 2010-2017, σημείωσε περίπου την ίδια μείωση με το αντίστοιχο της Χώρας (-16,5% έναντι -17,65).



Β) Παραγωγικό Προφίλ της ΠΚΜ

Το 2019, η **ΠΚΜ** συγκεντρώνει **το 16,8% των επιχειρήσεων** της χώρας (52.543), στις οποίες απασχολείται **το 16% των εργαζομένων** της χώρας, ενώ στην **περιφέρεια Αττικής** συγκεντρώνεται το **39,1% των επιχειρήσεων** της χώρας και απασχολείται το **50,1 των εργαζομένων** της χώρας. Από το σύνολο των επιχειρήσεων και παραρτημάτων της ΠΚΜ, **το 66,2%** συγκεντρώνεται στην **Π.Ε. Θεσσαλονίκης**, απασχολώντας το **71,50% του συνόλου των εργαζομένων** της ΠΚΜ. Μεταξύ 2014 και 2019 προστέθηκαν περίπου 12.000 επιχειρήσεις και 84.000 εργαζόμενοι στην ΠΚΜ, με τη **μερίδα του λέοντος να κατευθύνεται στην Πέλλα.**

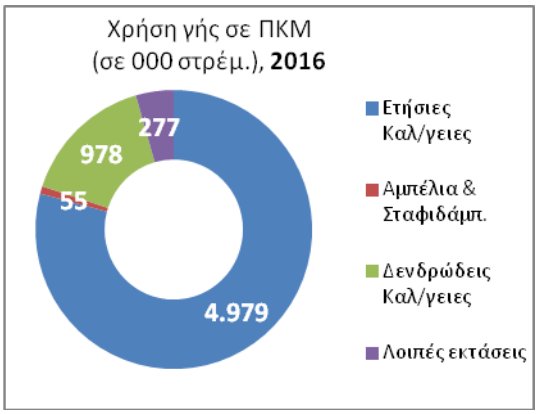
Η ΠΚΜ έχει μια απόλυτα ισότιμη συμβολή κατά 20,1% στη συνολική αξία τόσο της φυτικής όσο και της ζωικής παραγωγής της Χώρας για το 2017. Η αξία της πρώτης ανέρχεται σε 1.582 εκ. ευρώ και είναι **τριπλάσια της αξίας της ζωικής παραγωγής της** που ανέρχεται σε περίπου 515 εκ. ευρώ.

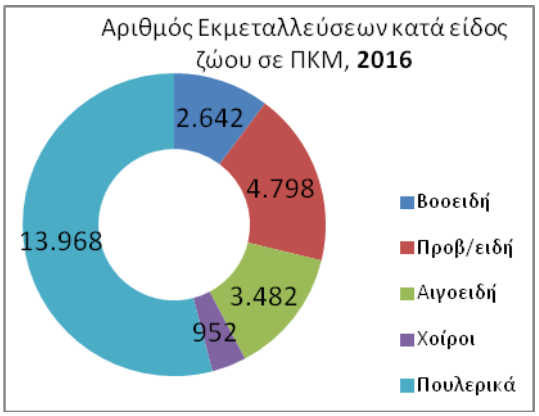
Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ **για το 2016, η ΠΚΜ** με 96.482 **εκμεταλλεύσεις (14% της Χώρας)** και 6.289.000 καλλιεργούμενα στρέμματα **(20% της Χώρας) κατέχει την 1η θέση** στο

σύνολο των 13 Περιφερειών και στις δύο παραμέτρους, ενώ εμφανίζει **σημαντική εξειδίκευση στις 'Ετήσιες Καλλιέργειες',** αφού συνεισφέρει το **30,4% του αντίστοιχου συνόλου της Χώρας,** έναντι συμβολής 20% στο σύνολο των κατηγοριών.

Μεταξύ 2009 και 2016 **οι κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις στη Χώρα μειώθηκαν** κατά περίπου 55.000, δηλαδή **13,4%,** ενώ η **ΠΚΜ** γνώριζε **υπερδιπλάσια συρρίκνωση κατά 29%,** έχοντας απολέσει περίπου 10.500 κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, με αποτέλεσμα **η συμβολή της στο σύνολο της Χώρας να έχει υποχωρήσει στο 7,20% για το 2016,** έναντι 8,80% του 2009.

Ως προς την **απασχόληση** στον πρωτογενή τομέα**, η ΠΚΜ συμβάλει στο 15,7% των απασχολουμένων και στο 16,8% των ημερών εργασίας** του συνόλου της Χώρας.

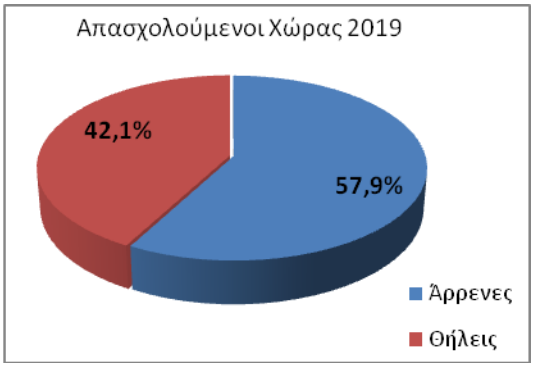


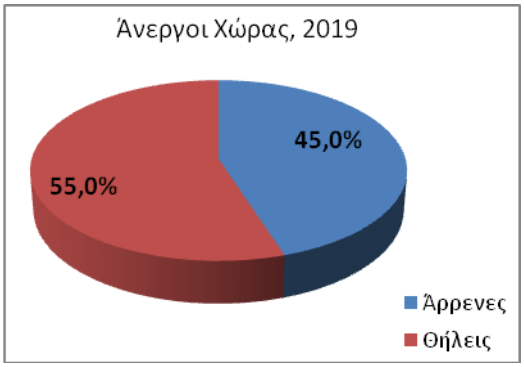


Γ) Η Αγορά Εργασίας της ΠΚΜ

Το **εργατικό δυναμικό**[11] της Χώρας συνεχώς μειώνεται κάθε χρόνο, με **συνολική μείωση περίπου 77.000 ατόμων την πενταετία 2015-2019** (από 4.807,7 χιλ. σε 4.729,9 χιλ.). Αντίθετα **οι απασχολούμενοι**[22] **συνεχώς αυξάνονται** συνολικά και ανά φύλο, με συνολική **αύξηση πενταετίας περίπου 300.000 ατόμων, ενώ ταυτόχρονα η διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών διευρύνεται** (από 562 χιλ. το 2015 σε 622 χιλ. το 2019), γεγονός που δείχνει ότι η σταδιακή αύξηση της απασχόλησης στην Ελλάδα από το 2016 και μετά **ευνόησε περισσότερο επαγγέλματα που απευθύνονται κυρίως σε άνδρες** απασχολούμενους.

[1] Ως **'Εργατικό Δυναμικό'** ή **'οικονομικά ενεργός πληθυσμός'** θεωρούνται οι 'Απασχολούμενοι' και οι 'Άνεργοι'.
[2] Ως **'Απασχολούμενοι'** θεωρούνται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω που την εβδομάδα αναφοράς της έρευνας εργάστηκαν είτε έστω και μία ώρα με σκοπό την αμοιβή ή ως μη αμειβόμενοι βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν απουσιάζοντας προσωρινά από την εργασία τους.





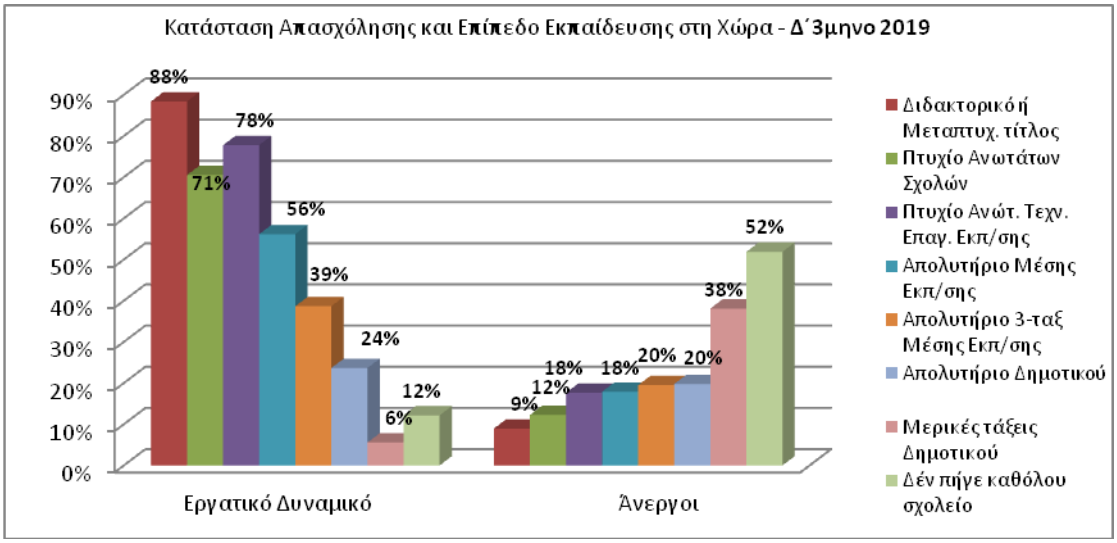
Ως επακόλουθο, **οι άνεργοι[3] συνεχώς μειώνονται κάθε χρόνο** συνολικά και ανά φύλο, με συνολική **μείωση πενταετίας περίπου 378.000 ατόμων, ενώ ταυτόχρονα η διαφορά διευρύνεται σημαντικά εις βάρος των γυναικών** (από 40 χιλ. το 2015 σε 82 χιλ. το 2019).

Ως προς την ΠΚΜ, το '**εργατικό δυναμικό'** μειώθηκε στην 5ετία 2015-2019 κατά 12,3 χιλ. άτομα, οι '**απασχολούμενοι'** αυξήθηκαν κατά 41,7 χιλ. άτομα, που αντιστοιχούν σε **αύξηση 6,9%,** έναντι 8,3% της Χώρας και οι **'άνεργοι'** μειώθηκαν κατά 54 χιλ. άτομα, που αντιστοιχούν σε **μεταβολή -25,6%, έναντι του -31,6 % της Χώρας.**

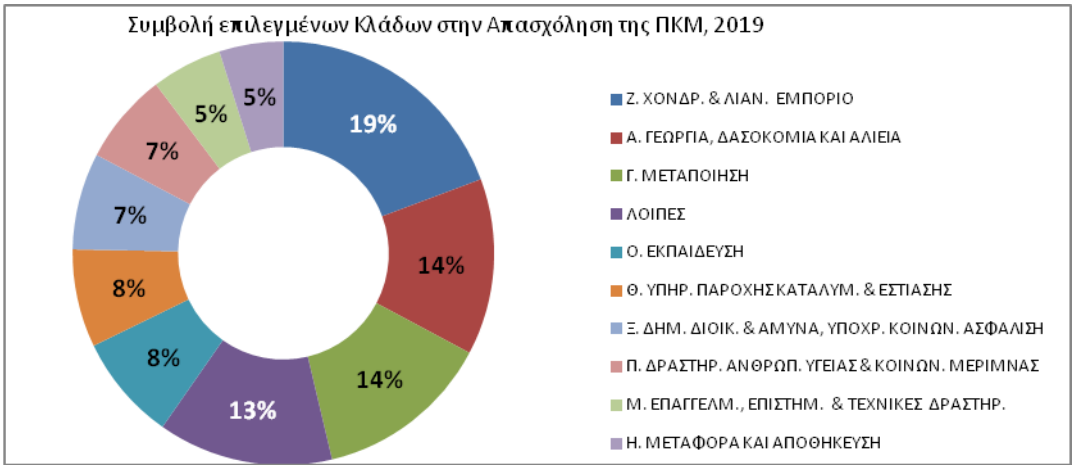
Με **μέσο όρο ανεργίας 17,30% στη Χώρα για το 2019,** κορυφαίες σε ανεργία Περιφέρειες είναι η Δυτική Μακεδονία με 24,50% και η Δυτική Ελλάδα με 24,10%, ενώ **η Κεντρική Μακεδονία είναι στην 3η θέση με 19,60%**

Ως προς το **επίπεδο εκπαίδευσης** του εργατικού δυναμικού της Χώρας, η σύγκριση στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ για το 2009 και το 2019 δείχνει ότι **την εποχή της οικονομικής κρίσης η ανεργία έπληξε δυσανάλογα τους απασχολούμενους,** αφού οι έχοντες **απολυτήριο γυμνασίου και χαμηλότερα,** αφενός είχαν πολύ μικρότερη από τη μέση συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό της Χώρας, αφετέρου πολύ μεγαλύτερη από τη μέση συμμετοχή στην ανεργία της, ενώ **οι κάτοχοι πτυχίου ή/και μεταπτυχιακού τίτλου επλήγησαν πολύ λιγότερο.**

[3] Ως **'Άνεργοι'** θεωρούνται τα άτομα ηλικίας 15 - 74 ετών που δε χαρακτηρίστηκαν ως 'απασχολούμενοι', ήταν άμεσα διαθέσιμοι για εργασία και είτε αναζητούσαν ενεργά εργασία τις τελευταίες τέσσερεις εβδομάδες είτε έχουν βρει μία εργασία που θα αναλάβουν μέσα στους επόμενους τρεις μήνες.



Ως προς τον **αριθμό απασχολούμενων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ-08),** καθώς και η συμβολή τους στο σύνολο της απασχόλησης της **ΠΚΜ για το 2019,** σύμφωνα με 'προσωρινά' πρωτογενή στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο κλάδος **Ζ** 'Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο…' είναι στην **1η θέση με μερίδιο 19,3%** (123.755 απασχολούμενοι), ενώ τη **2η θέση** μοιράζονται οι κλάδοι **Α** 'Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία' και **Γ** 'Μεταποίηση' με μερίδιο **13,5%** αντίστοιχα (86.524 και 86.516 απασχολούμενοι αντίστοιχα).



Ως προς τον **αριθμό απασχολούμενων ανά επάγγελμα ISCO-08 στην ΠΚΜ,** στην **1η θέση** είναι οι '**Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές'**, με 144.000 περίπου άτομα και μερίδιο **22,4%,** στη **2η θέση οι 'Επαγγελματίες'**, με 121.000 περίπου άτομα και μερίδιο **18,8%,** στην **3η θέση οι 'Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς'**, με 80.000 απασχολούμενους και μερίδιο **12,5%** και στην **4η θέση οι 'Υπάλληλοι γραφείου'**, με 75.500 απασχολούμενους και **11,7%** μερίδιο.

Απασχόληση ανά Επάγγελμα (ISCO-08) στην ΠΚΜ (2019)

Επάγγελμα (ISCO -08)	**2019**	**Μερίδιο**
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	18286	2,8%
Επαγγελματίες	120713	18,8%
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	43340	6,7%
Υπάλληλοι γραφείου	75510	11,7%
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	143876	22,4%
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	80259	12,5%
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	61766	9,6%
Χειριστές βιομηχ. εγκατ/σεων, μηχ/των, εξοπλισμού και μονταδόροι	49885	7,8%
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνάκτες και μικροεπαγγελματίες	42285	6,6%
Πρόσωπα μη δυνάμενα να καταταγούν	6772	1,1%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	**642691**	**100,0%**

Ως προς τις **νέες θέσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου,** στο σύνολο της Χώρας δημιουργήθηκαν πάνω από 140.000/έτος το 2017 και 2018, ενώ το 2019 υπάρχει μικρή συγκράτηση στις 127.644 ν.θ.ε.. **Για το 2019, λίγο πάνω από το 50% από αυτές δημιουργήθηκαν στην Αττική** (64.257) **και το 15% στην ΠΚΜ** (19.316). Η **Π.Ε. Θεσσαλονίκης δημιουργεί το 68% των ν.θ.ε. του συνόλου της ΠΚΜ για το 2019** (13.121), κάτι αναμενόμενο λόγω του μεγάλου μεριδίου συμμετοχής της στην οικονομική δραστηριότητα της ΠΚΜ (2/3).

Νέες Θέσεις Εργασίας ανά Π.Ε. της ΠΚΜ

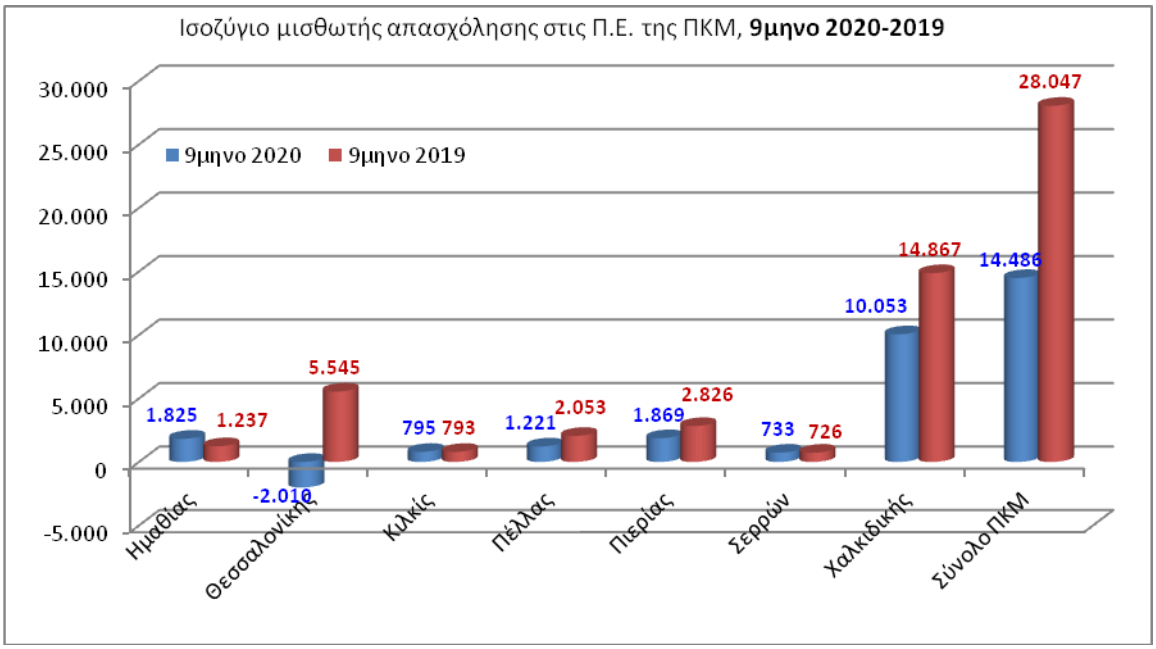
Περιφερειακή Ενότητα	**2017**	**2018**	**2019**
Θεσσαλονίκη	16.308	15.963	13.121
Πέλλα	2.367	849	1.631
Χαλκιδική	887	634	1.229
Σέρρες	1.242	958	968
Ημαθία	768	987	907
Πιερία	955	1.081	836
Κιλκίς	972	457	624
Σύνολο ΠΚΜ	**23.499**	**20.929**	**19.316**

Ως προς τον **δυναμισμό των κλάδων (2D),** οι ***'Δραστηριότητες Υπηρεσιών Εστίασης'*** είναι μακράν ο **δυναμικότερος κλάδος στην ΠΚΜ** (όπως και στη Χώρα) για το 2019 με 2.618 ν.θ.ε., ακολουθούμενος (όπως και στη Χώρα) από το ***'Λιανικό Εμπόριο, εκτός μηχανοκίνητων μέσων'*** με 1.718 ν.θ.ε., ενώ στην 3η θέση βρίσκεται το ***'Χονδρικό Εμπόριο, εκτός μηχανοκ. μέσων'***, με 1.579 ν.θ.ε..

Ως προς τον **δυναμισμό των επαγγελμάτων(2D) στην ΠΚΜ** για το 2019**,** στην 1η θέση είναι οι εργαζόμενοι στην ***'Παροχή προσωπικών υπηρεσιών'*** με 2.753 ν.θ.ε. (2η θέση στη Χώρα), στη 2η θέση οι ***'Υπάλληλοι Γραφείου'*** με 2.692 ν.θ.ε. (1η θέση στη Χώρα) και στην **3η** (όπως και στη Χώρα) οι ***'Πωλητές κ.α.σ.ε.'*** με 1.597 ν.θ.ε..

Η πανδημία που πλήττει τον πλανήτη ήταν φυσικό να επηρεάσει σημαντικά την οικονομική δραστηριότητα και την απασχόληση της Χώρας μας κατά το **2020.** Συνολικά για τη Χώρα, **το εννεάμηνο έκλεισε με θετικό ισοζύγιο 154.176 θέσεων εργασίας**, έναντι 287.537 του περυσινού (-133.361 θέσεις) εργασίας. **Η ΠΚΜ** έχει **το τέταρτο υψηλότερο θετικό ισοζύγιο 9μήνου με 14.486 θέσεις εργασίας,** πίσω από τις τρείς κατεξοχήν τουριστικές Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Κρήτης και Ιονίων Νήσων, με συνολική **απώλεια 13.561 θέσεων** σε σχέση με το περυσινό εννεάμηνο.

Εντός της ΠΚΜ, τις **μεγαλύτερες απώλειες** σε θέσεις εργασίας, **σε σχέση με το περυσινό 9μηνο,** εμφανίζει η **Π.Ε. Θεσσαλονίκης με 7.555 θέσεις,** αμέσως μετά η **Π.Ε. Χαλκιδικής με 4.814 θέσεις,** τρίτη η **Π.Ε. Πιερίας με 957 θέσεις και ακολουθεί η Π.Ε. Πέλλας με 832 θέσεις. Οι Σέρρες** και το **Κιλκίς,** λόγω των χαρακτηριστικών του παραγωγικού ιστού τους και της ελάχιστης εξάρτησής τους από τον θερινό τουρισμό, εμφανίζονται χωρίς απώλειες, ενώ η **Ημαθία** εμφανίζει **σημαντικά κέρδη 588 θέσεων** σε σχέση με το περυσινό 9μηνο.



Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ήταν μία από τις πρώτες που ενεργοποίησαν ΜΔΑΑΕ, ο οποίος προσφέρει ήδη στοιχεία στους φορείς του τοπικού συστήματος απασχόλησης σχετικά με την κινητικότητα της αγοράς εργασίας, μέσω εκθέσεων που αποστέλλονται ηλεκτρονικά σε μηνιαία βάση, αλλά και μέσω της ιστοσελίδας του. **Η συνεχιζόμενη λειτουργία του Μηχανισμού,** χάρη και στη συνδρομή του δυναμικού **Δικτύου Υποστήριξης** από φορείς του παραγωγικού ιστού και του συστήματος απασχόλησης και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης της ΠΚΜ, σε επίπεδο περιφερειακών ενοτήτων, θα επιτρέψει τη βαθμιαία εμβάθυνση των γνώσεων σχετικά με τις διαθέσιμες και αναζητούμενες οριζόντιες και επαγγελματικές

δεξιότητες και θα αποτελέσει σημαντικό εργαλείο ανάλυσης και σχεδιασμού πολιτικών για την ενίσχυση της απασχόλησης στην Περιφέρεια μας.

Ωστόσο, η σφοδρότητα της πανδημίας και τα μέτρα αντιμετώπισής της και κατά τον μήνα Δεκέμβριο, δηλαδή σε μια περίοδο που η πλειοψηφία των εμπορικών επιχειρήσεων συγκέντρωναν άλλοτε το 20-25% του τζίρου τους, θα επηρεάσει σημαντικά τις εποχικές τάσεις της απασχόλησης στην ΠΚΜ. Μέσο-μακροπρόθεσμα, το ολοκληρωμένο σχέδιο της επιτροπής Πισσαρίδη, που ήδη υποβλήθηκε από την Κυβέρνηση προς το Ταμείο Ανάκαμψης της Ε.Ε., στο οποίο ρητά προβλέπεται στήριξη επενδύσεων στις μεταφορικές υποδομές, στην πληροφορική και στην πράσινη οικονομία, αναμένεται να ωθήσει περαιτέρω την ανάπτυξη και την απασχόληση στη Χώρα. Παράλληλα, οι σχετικές εξελίξεις προφανώς θα επηρεαστούν από τη σημαντική μείωση των ασφαλιστικών εισφορών από 01/01/21, από τη γεωγραφική και εισοδηματική διασπορά των διαθέσιμων πόρων, από τον ρυθμό εκταμίευσης των ποσών και πιθανώς από άλλα στοιχεία της πολιτικής και οικονομικής επικαιρότητας, που επί της παρούσης δεν μπορούν να προβλεφθούν.

Σταθερή επιδίωξη όλων, ωστόσο, θα πρέπει να είναι η εγκατάσταση στην Κεντρική Μακεδονία σημαντικών επενδύσεων, ανάλογων εκείνων της Pfizer, της Cisco, της Profile, της DHL και άλλων καθιερωμένων πολυεθνικών μα και startups, που θα μπορούσαν να προσφέρουν θέσεις εξειδικευμένων στελεχών, τις οποίες η περιοχή θέλει να καλύψει. Η διαδρομή μέχρι εκεί είναι ομολογουμένως πολύ μακρά, αλλά φαίνεται ότι - έστω και με καθυστέρηση πολλών ετών - έχει ήδη ξεκινήσει.